

УДК 81'37:811.111:811.161.2

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/72-4-17>

Світлана ПОТАПЧУК,

orcid.org/0000-0002-7907-3565

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри іноземних мов

Національного університету водного господарства та природокористування

(Рівне, Україна) *s.s.potarchuk@niwmt.edu.ua*

Ірина ВЕТРОВА,

orcid.org/0000-0003-3673-7082

кандидат педагогічних наук, доцент,

професор кафедри практики англійської мови і методики викладання

Рівненського державного гуманітарного університету

(Рівне, Україна) *irvetr@ukr.net*

ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З КОМПОНЕНТОМ-ОЙКОНІМОМ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

У пропонованій статті досліджується роль ойконімів в утворенні національно-культурної семантики англійських та українських фразеологічних одиниць з компонентом-ойконімом. Для досягнення цієї мети встановлюється етимологія, виявляється конотативний аспект значення, зіставляється лінгвокультурна інформація, що міститься у розглянутих одиницях, та виявляються особливості образності ФО з компонентом-ойконімом в двох мовах. Проаналізовано 398 фразеологізмів (245 одиниць в англійській мові та 153 – в українській), що угруповані у фразео-семантичні поля та фразео-семантичні групи на підставі спільної семантики. У результаті дослідження виявлено, що мотиваційну основу фразеологізмів з компонентом-ойконімом становить лінгвокультурна інформація, джерелами якої є історія, соціум, релігія, а також образність, пов'язана з позамовними факторами, які впливають на розуміння символіки ойконіма представниками різних лінгвокультур. Образна основа є головним засобом втілення культурно-національної специфіки фразеологізмів, а засобом визначення цієї специфіки стає інтерпретація образної основи в знаковому культурно-національному просторі певної мовної спільноти. Співвіднесення мовних значень з певним культурним кодом виявляє зміст культурно-національної конотації, яка надає культурно значущу маркованість значенню фразеологізма. З'ясовано, що у складі фразеологічної одиниці ойконім втрачає функцію ідентифікації та стає засобом оцінної характеристики певного об'єкта, оскільки акумулює і транслює інформацію про історичні факти, побут, культуру, національний менталітет певної нації. Зіставний лінгвокультурологічний аналіз засвідчує, що фразеологічні фонди обох мов мають як універсальний характер (зумовлений загальною універсальністю мислення людей), так і національно-культурну специфіку (детерміновану особливостями відображення дійсності певною лінгвоспільнотою).

Ключові слова: фразеологічна одиниця, ойконім, лінгвокультурна інформація, культурна конотація, мотиваційна основа.

Svitlana POTAPCHUK,
 orcid.org/0000-0002-7907-3565
 PhD in Philology,

Associate Professor at the Foreign Languages Department
 National University of Water and Environmental Engineering
 (Rivne, Ukraine) s.s.potapchuk@nuwm.edu.ua

Iryna VIETROVA,
 orcid.org/0000-0003-3673-7082

PhD in Pedagogy, Associate Professor,
 Professor at the Department of English Language Practice and Teaching Methodology
 Rivne State University of the Humanities
 (Rivne, Ukraine) irvetr@ukr.net

LINGUISTIC AND CULTURAL CHARACTERISTICS OF THE PHRASEOLOGICAL UNITS WITH THE OIKONYM COMPONENT IN THE ENGLISH AND UKRAINIAN LANGUAGES

The proposed article examines the role of the oikonyms in the formation of the national and cultural semantics of the English and Ukrainian phraseological units (PU) with the oikonym component. To achieve this goal, the etymology is established, the connotative aspect of the meaning is revealed, the linguistic and cultural information contained in the considered units is compared, and the features of the imagery of the PU with the oikonym component are revealed. 398 phraseological units are analyzed (245 units in English and 153 – in Ukrainian), grouped into phraseological-semantic fields and phraseological-semantic groups on the basis of common semantics. As a result of the study, it was found that linguistic and cultural information (the sources of which are history, society, religion) presents the motivational basis of phraseological units with an oikonym component as well as imagery related to extralinguistic factors that affect the understanding of oikonym symbolism by representatives of different linguistic cultures. The figurative basis is the main means of embodying the cultural and national specificity of phraseological units, and the interpretation of the figurative basis in the symbolic cultural and national space of a certain language community makes it possible to determine this specificity. Correlation of linguistic meanings with a certain cultural code reveals the content of the cultural and national connotation, which gives a culturally significant marking to the meaning of the phraseology. It was found that as part of a phraseological unit, the oikonym loses its identification function and becomes a means of evaluative characterization of a certain object, as it accumulates and transmits information about historical facts, everyday life, culture, national mentality of a certain nation. A comparative linguistic and cultural analysis proves that the phraseological funds of two languages have both a universal character (due to the general universality of people's thinking) and national and cultural specificity (determined by the peculiarities of the reflection of reality by a certain linguistic community).

Key words: phraseological unit, oikonym, linguistic and cultural information, cultural connotation, motivational basis.

Постановка проблеми та обґрунтування актуальності її розгляду. У фразеологічному фонді будь-якої мови яскраво відображається специфіка світосприйняття відповідного етносу, а саме менталітет, національні психологічні риси, звичаї й традиції, що сформувались під впливом таких чинників, як географічні та кліматичні фактори, історичний розвиток, релігійні вірування. Такі риси, як правило, є стійкими і передаються з покоління в покоління, чому сприяють і фразеологічні одиниці (ФО) з огляду на їх кумулятивну функцію – накопичувати і фіксувати в семантиці соціально значущий досвід нації. Таким чином, в мові фразеологізуються ті образні вирази, які асоціюються з культурно-національними стереотипами, еталонами тощо, і які відтворюють характерний для певної лінгвокультурної спільноти

менталітет. Як зазначає О.О. Селіванова, «фразеологічний фонд мови є невичерпним інформаційним джерелом, семіотичним феноменом, який ... репрезентує внутрішній рефлексивний досвід народу, його ціннісні орієнтації, колективне позасвідоме» (Селіванова, 2004: 220). Це зумовлює пріоритетність досліджень культурної семантики мови у вітчизняному й зарубіжному мовознавстві (А. Вежбицька, І.О. Голубовська, В.В. Жайворонок, О.П. Левченко, О.П. Селіванова, В.Д. Ужченко).

Вагоме місце в дослідженні складу фразеологізмів англійської та української мов займають топоніми, які є невід'ємним компонентом смислової та структурної організації фразеологізмів. Їх основне призначення – ідентифікувати об'єкти дійсності. Ойконіми як найменування населених

пунктів (від міста до окремого будинку) займають в топонімічному просторі важливе місце. У розвідці розглядаються фразеологічні одиниці з компонентом- ойконімом – стійкі звороти, що містять історико-культурну інформацію і, відповідно, є актуальними для лінгвокультурологічного дослідження.

Актуальність розвідки зумовлена загальною спрямованістю сучасної лінгвістики на вивчення культурного фактора в мові. На матеріалі англійської та української мов досліджуються механізми формування культурних конотацій у значенні фразеологізмів неблизькоспоріднених мов, що сприяє встановленню особливостей фразеологічних картин світу мов, які розглядаються. Фразеологічні одиниці з компонентом-ойконімом не тільки відображають дійсність та виражають ставлення носіїв мови до певного фрагменту світу, але й відтворюють з покоління в покоління національно-культурні традиції народу-носія мови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З середини минулого століття ономастика стала однією з найбільш активно досліджуваних царин мовознавства. Сучасні дослідження з ономастології спираються на вітчизняну й зарубіжну лінгвістичну та філософську традиції (Є. Курилович, Дж. Мілль, О.О. Потебня). Досліджуються загальні питання ономастики (А.О. Білецький, С.С. Єрмоленко, Н.А. Коваленко, Т.О. Черниш, А. Gardiner), ономастичний матеріал розглядається у різних функціональних аспектах (Л.В. Гнаповська, А.О. Івченко, Ю.О. Карпенко, С.М. Співак), вивчається фольклорна ономастика (Н.С. Колесник, Є.С. Отін), когнітивна ономастика (О.Ю. Карпенко), визначаються об'єкт і предмет дослідження, розробляється методологічна база науки про вивчення власних імен. Останнім часом велика увага приділяється дослідженню онімів як компонентів фразеологізмів на матеріалі української (Н.М. Пасік, Л.Г. Скрипник, В.Д. Ужченко), польської (А.М. Кравчук), англійської (О.В. Арделян, С.М. Співак) мов та міжмовному зіставленню ономастичної фразеології на матеріалі близько-і неблизькоспоріднених мов (В.М. Богуцький, І.Ф. Заваринська, А.М. Кравчук). Вивченню ойконімного простору України в ономастичному та лінгвокультурологічному аспектах присвячено дисертацію В.А. Котович; фразеологічні одиниці з ойконімним і відойконімним компонентами як свідчення історичної пам'яті українців розглядала Л.П. Гнатюк.

Дослідження ФО з компонентом-ойконімом у лінгвокультурологічному руслі уможливило висновки про ключові культурні цінності етносу,

процес творчого осмислення історичних фактів, формування національного характеру в цілому. Мотиваційною основою фразеологізмів з компонентом-ойконімом є лінгвокультурна інформація, яку він містить. Джерелом такої інформації стають історія, релігія, соціум, а також їхня образність, пов'язана з позамовними факторами, які впливають на розуміння символіки власного імені представниками різних соціумів. Такий аспект вивчення фразеологізмів з ойконімним компонентом стимулює необхідність розгляду цих одиниць у міжмовному плані.

У розвідці здійснюється лінгвокультурологічний аналіз фразеологічних одиниць з компонентом-ойконімом з метою встановлення етимології, виявлення конотативного аспекта значення та зіставлення лінгвокультурної інформації розглянутих одиниць для виявлення особливостей образності досліджуваних одиниць в англійській та українській мовах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Характерною рисою фразеологічних одиниць є образно-ситуативна вмотивованість, яка безпосередньо пов'язана зі світобаченням народу. Отже, образна основа є головним засобом втілення культурно-національної специфіки фразеологізмів, а засобом визначення цієї специфіки стає інтерпретація образної основи в знаковому культурно-національному просторі певної мовної спільноти. Співвіднесення мовних значень з певним культурним кодом виявляє зміст культурно-національної конотації, яка надає культурно значущу маркованість значенню фразеологізма.

Обов'язковою умовою побудови ФО на основі ойконімів є їх здатність викликати в свідомості носіїв мови певні однотипні уявлення про властивості об'єкта. Отже, наявність яскравої ознаки, яка легко утримується в колективній пам'яті лінгво-спільноти, створює передумови для метафоризації ойконіма. На основі цієї ознаки формується аспект семантики ойконіма. Цей процес відбувається на основі соціально-закріпленої за власною назвою лінгвокультурної інформації, яка визначається позалінгвальними чинниками. При чому, як зауважує О.П. Левченко, соціум виділяє й оцінює в явищах і ситуаціях певні риси, які стають основою найменувань, інший соціум у цих самих об'єктах виявляє як суттєві інші риси чи властивості; отже, національно-культурна інформація релевантна тільки під час лінгвокультурологічного аналізу (Левченко, 2005: 33).

В залежності від місцезнаходження позначуваних об'єктів, ФО з компонентом-ойконімом поділяються на: 1) ФО, в яких ойконіми познача-

ють об'єкти, розміщені на території певної лінгво-спільноти (англ. *London, Newcastle*; укр. *Київ, Львів*) і 2) ФО, в яких ойконіми позначають населені пункти за межами функціонування мови, що досліджується (англ. *Rome*; укр. *Рим*). Об'єктом нашого дослідження стали локальні ойконіми.

Ойконіми поділяються на астіоніми (назви міст) і комоніми (назви сільських поселень) та мають природно-географічне або історико-культурне походження. Існує певна залежність між наявністю або відсутністю конотативного значення в ойконімі та ступенем вмотивованості фразеологічного зворота в цілому. Велика кількість ФО з компонентом- ойконімом характеризується відсутністю або малим ступенем вмотивованості, і тоді загальне значення звороту може не виводитись зі значення компонентів, що його складають. Наприклад, у фразеологічних одиницях англ. *Newcastle hospitality* – «надмірна гостинність» або укр. *келебердянська верства* – «висока людина» ойконімом *Newcastle* або відойконімний прикметник *келебердянська* не формують конотацій у сучасних носіїв мови і не сприяють виявленню загального значення зворота.

Інша група ойконімих ФО характеризується високим ступенем вмотивованості завдяки сприйняттю етимології, тієї лінгвокультурної інформації, яка міститься в ойконімічному компоненті. Так фразеологічні одиниці англ. *carry coals to Newcastle* (букв.: «везити вугілля в Ньюкасл») – «робити марну справу» та укр. *(пропав) як швед під Полтавою* – «повний провал без надії на порятунк» мають високий ступінь вмотивованості, завдяки визначеності імплікативного змісту ойконімів *Ньюкасл* (центр вугільної промисловості Великої Британії), *Полтава* (центр історичної події – битви шведського та російського військ 27 червня 1709 року).

Частотність уживання астіоніма залежить від місця, яке місто займало в політичному, економічному, соціальному житті країни, та збереження відповідної інформації у внутрішній формі фразеологізма. Для фразеологізації комоніма потрібно, щоб сільський пункт, який він позначає, чимось прославився. Так, комонімі *Доннібрук* метафорично переосмислюється в англійській етнотермінології і набуває значення «скандал, ірландська бійка», а похідне від нього слово *Donnybrooking* вживається на позначення «дикої розгульної поведінки». Базою такого переосмислення стала репутація мешканців села Доннібрук, розташованого біля Дубліна, які славились своєю буйною поведінкою (ТЕТМ, 2002: 957).

Фактичний матеріал нашого дослідження становлять фразеологічні одиниці англійської та

української мов з компонентом-ойконімом загальною кількістю 398 од. (245 одиниць в англійській мові та 153 – в українській), угруповані у 3 фразео-семантичні поля (ФСП) та та 11 фразео-семантичних груп (ФСГ) на підставі спільної семантики. У межах нашої розвідки зупинимось на зіставному аналізі лінгвокультурної інформації фразеологічних одиниць, що складають ФСП «Фізичний стан людини» (а саме ФСГ «Зовнішній вигляд» та «Фізичні якості людини») та ФСП «Внутрішній світ людини», що представлено ФСГ «Риси характеру».

Фразеологічні одиниці з компонентом-ойконімом на позначення зовнішнього вигляду людини утворені на основі порівнянь. Частина тіла та фізіологічні властивості людини аналогізуються з: 1) предметами побуту: англ. *nose like a Halifax door-handle* – «великий і помітний» (ТЕТМ, 2002: 402); *(skin as) soft as Lemster ore* (ТЕТМ, 2002: 38); *a round gawsy face like a Selkirk bannie* – «кругле веселе обличчя» (ТЕТМ, 2002: 710); 2) тваринами: *sandy as a Tamworth pig* – «руда жінка, міцна і плодовиата» (ТЕТМ, 2002: 279); 3) людьми з певних міст: *knock-kneed as a Durham man* – «з вивернутими всередину колінами» (ТЕТМ, 2002: 696); укр. *Ноги, як у багринівського злодія ... сьомачького злодія* – «великі» (Пазяк, 2001: 38); *Таких дівчат і в Умані не знайдеш!* (про дуже гарних і роботящих); *В Коломії дівчаточка як пшеничне тісто* (Воропай, 1952: 16).

Мотивованість вибору образа-еталона, що лягає в основу образно-мотиваційної структури фразеологічного порівняння, зумовлюється тим, яка з ознак у ньому актуалізується. Кожна така ознака виокремлюється з національно-культурної інформації, що характеризує певний населений пункт. Так, великий ніс порівнюється з ручкою до дверей, які виробляли у місті Галіфакс; місто Леомінстер в Англії славилось породою овець, з шерсті яких виробляли м'яку бавовну, що стала основою аналогізації з м'якою шкірою (ТЕТМ, 2002: 38); позитивна семантика ФО на позначення круглого веселого обличчя мотивується формою хліба, який випікали в місті Селкірк в Канаді (ТЕТМ, 2002: 710); рудий колір волосся у жінок аналогізується з кольором шкіри породи свиней, яких розводили у місті Тамворт, Англія (ТЕТМ, 2002: 279). Форма ніг, коли коліна вивернуті всередину, асоціюється з жителями міста Дарем, Англія, які «між колінами розтирали насіння гірчиці» (ТЕТМ, 2002: 696). В українській етнотермінології великий розмір ноги мають злодії, оскільки великі стопи створювали більшу площу для опори, окрім того, злодії обмотували ноги

онучами, щоб приховати сліди. Відойконімні прикметники *багринівський* та *сьомацький* вказують на села, де вчинялись крадіжки (Багринівка, Сьомаки). Українські паремії цієї групи також містять автостереотипні уявлення про міста, де живуть найгарніші дівчата України – Умань та Коломию.

ФСГ «Фізичні якості людини» утворюють ФО з компонентом-ойконімом, в яких експлікуються семантичні ознаки 'повний', 'худий', 'незграбний', 'високий', 'голос'.

Уявлення про повну людину в англійській лінгвокультурі ґрунтується на асоціації з м'ясною породою корів, яких вирощували в місті Дарем: *like a Durham heifer, beef down to the heels* (букв.: «як теличка з міста Дарем: м'ясо до підборів») – «про повну людину» (ТЕТМ, 2002: 106). Історична інформація про Арденнську операцію (контрнаступ німецьких військ в Арденнах проти англо-американських армій у 1944–1945 рр.) стала підґрунтям утворення ФО *the Battle of the Bulge* – «спроба схуднути» (ТЕТМ, 2002: 106). Американці називали цю операцію «the battle of the Bulge» через кутову форму, яку зайняла лінія фронту, коли німецьке проникнення було зупинено. Слово *bulge* в англійській мові має значення «опуклість, потовщення», на базі якого виникло метафоричне переосмислення сценарію битви на полі бою та аналогізація з боротьбою проти зайвої ваги.

Семантика тонкого (худого) як характеристики фізичної якості людини втілюється в значенні ФО *thin as a Mapplewell sixpence*. Основою переосмислення стало уявлення про монету в чотири пенси, яку майстри з села Мапплвелл, Англія, розкатували до розміру монети в шість пенсів, відповідно, вона ставала тоншою за стандартну (ТЕТМ, 2002: 181). Репутація жителів міста Мальборо, Англія, як надзвичайно незграбних людей, уможливила виникнення ФО *Marlborough-handed* – «шульга, незграбна людина» (ТЕТМ, 2002: 402). Переінтерпретація сценарію розмови через велику відстань стала підґрунтям іронічного значення англійської паремії: *he is a Walberswick whisperer; you may hear him over to Southwold* – «голосно розмовляти» (букв.: «Він шепотун з міста Волберсвік, його можна почути у Саутволді» (Волберсвік та Саутволд – два портових міста в Англії, що розташовані на протилежних берегах річки Бліт на відстані однієї милі один від одного)) (ТЕТМ, 2002: 432).

В українській мові у фразеологічних одиницях з компонентом-ойконімом експлікується семантика неприємного голосу: *З таким голосом під Білоусом вовк козу драв!* Білоус – село біля Черні-

гова на правому боці Десни (Воропай, 1952: 15). Негативна оцінка утворюється на підставі емотивної аксіологічності слухових почуттів. *Здрав на Рики!* – «про поганого співака» (Воропай, 1952: 15). Рики – це село на Чернігівщині, отже значення ФО будується на асоціативному зв'язку рики замість гарного співу і назвою села. Семантика глухоти актуалізується в українському жарті *Чи ви, дядьку, не з Глухова?* – «глухий, не чує» (Воропай, 1952: 15). Мотиваційним підґрунтям значення стає назва міста Глухов, що викликає асоціацію з фізичною глухотою. В українській мові на позначення високої на зріст людини фіксуються ФО *верства келебердянська (пирятинська, чугуївська)* – «жарт., зневажл. Дуже висока людина» (Ужченко, 2005: 13). Мотиваційною базою значення ФО слугує аналогізація зросту людини і давньої міри відстані, яка вживалась в Україні до прийняття метричної системи мір – верстви (1 066, 781 м.). Відойконімні прикметники *келебердянська, пирятинська, чугуївська* утворені від назв міст Келеберда, Чугуїв, Пирятин.

ФСП «Внутрішній світ людини» представлено фразео-семантичною групою «Риси характеру». ФО з компонентом-ойконімом на позначення рис характеру виокремлюють та експресивно оцінюють:

1) стиль поведінки мешканців певного населеного пункту: про скупість жителів села Лансаллос на півдні Корнуолла, Англія, йдеться в ФО *a Lansallos treat, everyone pay for himself* (букв.: «частування в Лансаллосі – кожен платить за себе») (ТЕТМ, 2002: 402). В американській ФО *Vermont charity* – «тільки співчуття» (ТЕТМ, 2002: 403) експлікується та сама ознака, оскільки актуалізується сценарій моральної підтримки, коли потрібна матеріальна допомога, і така поведінка приписується жителям міста Вермонт, США. Про надмірну гостинність мешканців англійського міста Ньюкасл йдеться у ФО *Newcastle hospitality* – «вбити добротою» (ТЕТМ, 2002: 402);

2) відмітну рису промисловості або сільського господарства, що характеризує населений пункт: *stubborn as Muirkirk* – «впертий». Колись у шотландському селі Муїркірк була розвинута металургійна промисловість, а залізо, яке там виробляли, відрізнялося особливою міцністю (ТЕТМ, 2002: 6). На основі аналогізації міцності заліза та характеру людини виникло значення «вперта людина»; *like Morvah Downs, hard and never plowed* – «про суворих, грубих, некультурних людей» (букв.: «як Morvah Downs, твердий і неораний») (ТЕТМ, 2002: 402). Higher Downs – це

болотяна пустельна місцевість біля села Морва на півострові Пенвіт у західному Корнуоллі. Через особливості свого географічного положення ця територія ніколи не піддавалась сільськогосподарській обробці, отже на основі аналогізації неораної землі та людини, яка не знайома з освітою та культурою, виникли вищевказані значення; *Torpoint chicken* – «запальний» (ТЕТМ, 2002: 294). Торпойнт – місто на півострові Рапе на південному сході Корнуолла, Англія, яке було відоме у тому числі і тим, що кури, яких там розводили, відрізнялись надзвичайною полохливістю і дратівливістю. Таким чином, значення фразеологізму утворилось шляхом уподібнення поведінки людини та домашньої птиці;

3) певні історичні події: *the Dunkirk spirit* – «мужній у складній ситуації» (ТЕТМ, 2002: 178). Значення ФО вмотивоване подіями Другої світової війни, коли британці евакуювали свої війська, що потрапили в пастку під містом Дюнкерк у Франції, де відбулася битва між військами союзників та Німеччини.

Українські паремії цієї групи містять автостереотипні уявлення про характерні риси людей, що проживають у певних населених пунктах. Так, за мешканцями міста Станіслава закріпилась репутація скупих людей: *У Станиславі кожен на своїй страві!* (так кажуть тому, що станиславські міщани дуже скупі (Воропай, 1952: 14)); паремія *Чечеринці спекли чорта в ринці, а Таращанці – з'їли вранці!* засвідчує уявлення українців про жителів містечок Чечери та Тараща як про лихих людей (Воропай, 1952: 15); у ФО *коно-*

топська відьма – «зла жінка» (Ужченко, 2005: 15) міститься негативна характеристика жінок, що проживають в Конотопі, а лихої вдачі чоловіки мешкають в Борисполі: *що бішена кішка, що поне-ділкова жінка, що чоловік з Борисполя – все одно* (Пазяк, 2001: 51). Ще одна риса характеру, що пов'язується в етносвідомості українців з місцем проживання, – брехливість: *Коли б з Гайсина Іван, то б повірив!* (натяк на те, що у Гайсині брехливі люди) (Воропай, 1952: 15).

Отже, у результаті нашого дослідження ми дійшли таких **висновків**. Ойконіми у складі фразеологічних одиниць містять важливу культурологічну інформацію, аналіз та зіставлення якої в англійській та українській мовах сприяє виявленню особливостей образності досліджуваних одиниць та уможливорює висновки про етнокультурні особливості та стереотипи двох етносів. У складі фразеологічної одиниці ойконім втрачає функцію ідентифікації та стає засобом оцінної характеристики певного об'єкта, оскільки акумулює і транслює інформацію про історичні факти, побут, культуру, національний менталітет певної нації. Зіставний лінгвокультурологічний аналіз засвідчує, що фразеологічні фонди обох мов мають як універсальний (зумовлений універсальним характером мислення людей), так і національно-культурний (детермінований специфікою відображення дійсності певною лінгвоспільнотою) зміст.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у зіставленні лінгвокультурної інформації ФО з компонентом-ойконімом інших тематичних груп.

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ

ТЕТМ – A Thesaurus of English Traditional Metaphors / ed. P.R. Wilkinson. L. & N.Y.: Routledge, 2002. 777 p.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Левченко О.П. Фразеологічна символіка: лінгвокультурологічний аспект: Монографія. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2005. 352 с.
2. Селіванова О.О. Нариси з української фразеології (психокогнітивний та етнокультурний аспекти). Київ-Черкаси: Брама, 2004. 276 с.
3. Українські народні приповідки / Укл. О. Воропай. London: M. Caplin & Co Press Ltd., 1952. 64 с.
4. Українські приказки, прислів'я і таке інше / укл. М. Номис. Київ: Либідь, 2004. 352 с.
5. Українські прислів'я, приказки та порівняння з літературних пам'яток / упоряд. М.М. Пазяк. Київ: Наукова думка, 2001. 392 с.
6. Фразеологічний словник східнослов'янських і степових говірок Донбасу / уклад. В. Ужченко, Д. Ужченко. Луганськ: Альма-матер, 2005. 348 с.
7. A Thesaurus of English Traditional Metaphors / ed. P.R. Wilkinson. L. & N.Y.: Routledge, 2002. 777 p.

REFERENCES

1. Levchenko O.P. (2005) Frazeolohichna symbolika: lnhvokulturolohichnyi aspekt: Monohrafiia [Phraseological symbolism: linguistic and cultural aspect: Monograph]. Lviv: LRIDU NADU, 352 s. [in Ukrainian]
2. Selivanova O.O. (2004) Narisy z ukrainskoi frazeolohii (psykhokohnityvnyi ta etnokulturnyi aspekty) [Essays on Ukrainian phraseology (psychocognitive and ethnocultural aspects)]. Kyiv-Cherkasy: Brama, 276 s. [in Ukrainian]

3. Ukrainski narodni pryповidky [Ukrainian folk tales]. / ukl. O.Voropai. London: M.Caplin & Co Press Ltd., 1952. 64 s. [in Ukrainian]
4. Ukrainski prykazky, pryslivia i take inshe [Ukrainian sayings, proverbs, etc]./ ukl. M. Nomys. Kyiv: Lybid, 2004. 352 s. [in Ukrainian]
5. Ukrainski pryslivia, prykazky ta porivniannia z literaturnykh pamiatok [Ukrainian proverbs, sayings and similes from literary sources]. / uporiad. M.M. Paziak. Kyiv: Naukova dumka, 2001. 392 s. [in Ukrainian]
6. Frazеологiчnyi slovnyk skhidnoslobozhanskykh i stepovykh hovirok Donbasu [Phraseological dictionary of East Slobozhan and steppe dialects of Donbas]. / uklad. V. Uzhchenko, D. Uzhchenko. Luhansk: Alma-mater, 2005. 348 s. [in Ukrainian]
7. A Thesaurus of English Traditional Metaphors / ed. P.R. Wilkinson. L. & N.Y.: Routledge, 2002. 777 p.